

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Barón
S. Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
és H. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adjunk vissza.

W KELET

ELŐFIZETESI ARAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ct
Egy szám	— 1-50 ct

1924 április 7 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 80. szám

5684. Niszán 3

A bajok oka

Irtó dr. Mayer Ebner (Csernovitz)

Románia gazdasági életét összeroppanás veszedelem fenyegeti. Gyors és nagyarányú segítség nélkül a kereskedelmi és iparvállalatok számai, talán ezrei tönkremennek. Nem a saját hibájukból, mert a mi kereskedőink és vállalkozóink sem könnyelműek, sem csalók, hogy hamis bukásáért lehessen őket majd felelőségre vonni.

Mik a fenyegető katasztrófa okai? Nagyon felületes válasz lenne erre: a pénzkrisis. Egészen a mélyére kell nézni a dolgoknak. A laikusok szerint olyan kevés effektív pénz van a forgalomban, amely az ország tízenyolcmillió lakosságának szükségletét nem fedezi. Ezért kell uszarakamatokat fizetni a kölcsönökért. De ha megindítanák a bankóprést és megszüntetnék a pénzhányt, még sokkal rosszabb lenne a helyzet. A lej még jobban el kezdene zuhanni és a kamatok örületes magasságokba emelkednének.

Komoly közgazdasági körök véleménye szerint a válságot nem annyira a pénzhány, hanem inkább a bizalom hiánya és a rossz közigazgatás okozza. Háború előtt sem volt sok a pénz, ellenkezőleg, szinte állandó volt a pénzhány, mégis a kamatláb mérsékelt volt, a kereskedelem és ipar pedig virágzott. Akkoriban csak könnyelmű, vagy hamis bukás fordult elő, de a becsületes kereskedők tisztességes haszonnal dolgoztak. Mi változott meg tehát azóta?

Erre a kérdésre csak a következő lehet a felelet: Régebben pénz nélkül is nagyarányú volt a kereskedelmi forgalom és általános rendszer volt az áru hitelbe való vásárlása és eladása. Ma nehézségekkel jár a pénzáttétel, azonfelül pedig sem a belföldi, sem a külföldi termelő nem adja hitelbe az áruját és így a kereskedő is készpénzfizetést követel a vevőtől. Akkoriban a józan kereskedő a szokásos feltételek mellett tökéjénél tisztesen és többszörösen is nagyobb forgalmat tudott csinálni. Manapság azonban a külföld csak akkor indítja el áruját Romániába, ha számlakövetelésének készpénzben való fedezését valamelyik nemzetközi nagy bank garantálja. Természetes, hogy a kereskedőnek sokkal kevesebb készpénze van, mintsem nagyobb tétel árut ki tudjon fizetni. Sokszor az elvámoláshoz szükséges pénze sincs meg, a kölcsönért pedig magas napi kamatokat kell fizetnie. Ezért ő is csak készpénzért adhatja tovább az áruját, készpénz viszont nagyon kevés van az országban, akár csak megbízhatóság és hitel.

S itt van a baj főoka. A külföld nem bízik az igazmondásunkban és még kevésbé a jogszolgáltatás módjában. Nemrégiben az egyik angol lap nyíltan megírta, hogy romániai kereskedőnek semmit sem szabad hitelbe eladni. Az athéni sajtó valóságilag csúfolt belőlünk, amikor egy görög kereskedőnek nagynehezen sikerült a suceavai törvényszék előtt egy követelést megnyernie. Hihetetlen, írták az athéni lapok, hogy még Romániában is jogorvoslatot kap a külföldi kereskedő! Tapintsuk elevenére a dolognak. Vajon valóban olyan gyenge a mi jogszolgáltatásunk, mint ahogy külföldön gondolják? Nem. A bírói kar a maga teljes egészében egy a csatolt területeken, mint a regátban is tiszteletreméltó erkölcsi magaslapon és jogi ismeretek birtokában van. És mégis valami nincs rendben. Mi az? A kereset lefolytatása és az ítélet végrehajtása. Evekig elhúzódnak a perek, mert a posta és a bírások szervezete nem dolgozik a szükséges precizitással. A tanúk nem jelennek meg. Hiába idézik, hiába bíróságolják és hiába fenyegetik meg elővezetéssel: nem akar megjelenni a bíróság előtt. És tud magán segíteni. Még fonákabb a helyzet, ha a régi királyságból van valakinek póre a csatolt területekről

való emberrel. Sokkal könnyebben lehet pénzt behajtani Ujzelandból, vagy Hátsóindiából, mint Románia két különböző országrészéből. A végrehajtó is hiába jön. Mit ér tehát az, ha valaki megnyeri a perét?

Minden bajnak legfőbb oka nemcsak nálunk, de másutt is: a baksisrendszer. Ezt kell eltörölni a föld színéről. Baksissal öt-hat esztendőig is el lehet húzni egy-egy pert és ha végre sikerült jogerős ítéletet kapni, csak írott választ marad, mert a hitelező erre sem kapja meg követelését. Csoda-e tehát, ha a külföldi kereskedő, vagy gyáros nem bíz bennünk, hiszen mi sem bízunk föltétlenül például ab-

ban a regáti kereskedőben, akivel üzleti össze-kötetésben állunk. Ezért nincs áruhitel és ezért kell mindenkinek készpénzről gondoskodnia és ezért vannak uszarakamatok.

A pénzhány további okairól fölösleges beszélni, mert azok csupa közismert tények. Csak egyet említsünk: a szállítási krízis. Ez is a rossz közigazgatás fejezetébe tartozik. A kormány alkalmi és felületes rendszabályai nem sokat segítenek, mert ott, ahol az egyik sebet beheggesztik, ugyanakkor új sebeket törnek fel. Tetőtől-talpig át kell szervezni mindent, ha azt akarjuk, hogy az ország felgyógyuljon nagyon súlyos gazdasági betegségéből.

„Nincs szó pénzügyi diktatúráról“

Kállay volt pénzügyminiszter előadó beszéde a nemzetgyűlésen. A budapesti tőzsde kritikája. Következik a gazdasági frontáttörés

(Budapest, ápr. 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlés ma megkezdte a szanálási javaslatok tárgyalását és ezzel, ameddig a javaslatokat le nem tárgyalják, tehát körülbelül huszvégig, minden egyéb kérdés lekerül a napirendről. Kállay Tibor volt pénzügyminiszter, a javaslat előadója előterjesztette az egyesített bizottságok jelentését. Arról van szó a javaslatban, — mondotta — hogy a pénz értéket stabilizáljuk, a gazdasági élet szabadságának elveit diadalra juttassuk. Azt hiszem, hogy e célok elérésének fontosságában mindenki egyetért. Amikor a bizottság jelentését betérjesztem, hangsúlyozom, hogy az nemcsak a kormányt támogatók, hanem az ellenzéki képviselők támogatásával jutott idáig.

Csak a kölcsön segíthet

Ezután hosszasan bizonyítja, hogy a nyugodt termelést csak külföldi kölcsönrel tudják biztosítani. A békeszerződés gazdaságilag megkötötte Magyarországot kezét. A népszövetség örök érdeme, hogy ezt az atmoszférát sikerült kellemesebbé tenni. A reparációt rekonstrukciónak kell megelőzni. Ki van az országban, aki nem akarná megfogni a nemzetek által felajánlott testvéri segélyt? Pénzügyi diktatúráról nincs szó, csupán a nemzetgyűlés átadja szuverén hatalmát bizonyos időre a kormánynak. Az adóztatásban az a legfontosabb, hogy arányos legyen és ne akadályozza a termelést. Ötven aranykorona fejenként nem sok.

Egy kis statisztika

A mai tőzsdei állapotokat nem tartja kielégítőeknek, nálunk négyezeröttszáz tőzsdetagg van, viszont a sokkal nagyobb, internacionális jelentőségű bécsi tőzsdén csak kétezer. Egészségtelennek tartja a helyzetet azért is, mert amíg 1913-ban a tőzsdén összesen hatszázharminnyolcezer kötés történt, az idén, az év első két hónapjában hárommilliónégyezer. Ez a nagy különbség megérthető, ha tudjuk, hogy békében százhetvenöt vállalat kétmilliónégyezer részvényrel szerepelt a tőzsdén, most háromszáztizennyolc vállalat százhuszonnégy és félmillió darab részvénye forog a piacon.

Ha összehasonlítjuk viszonyainkat a bécsi tőzsdei helyzettel és a pénz stabilitásával, nálunk egészségesebb állapotnak kell bekövetkeznie, hogy a tőzsde visszaadassék hivatásának, hogy a nagyközönség pénzét jól el tudja helyezni és hogy a vállalatoknak emissziókkal a pénz beszerzésének lehetőségét nyújtsa. Ezt a szerepet a tőzsde csak a pénz stabilitása esetén lesz képes betölteni, mert a bizalom visszatérésével megindul az átértékelési folyamat, amely nem teszi ki az elértéktelenedés veszélyének azoknak pénzét, akik azt tőzsdei értékpapirokba helyezték.

Az előadó beszéde után Bethlen István gróf miniszterelnök emelkedett szólásra. Az előterjesztett javaslatok egységes komplexumot alkot-

nak és ezért általános vita keretében együtt kell azokat letárgyalni. A szanálással kapcsolatban ki kell építeni a közigazgatási szabadság teljes folyamatát, fokozatosan meg kell szüntetni a kiviteli és behozatali tilalmakat, a deviza központot, az árvizsgáló bizottságot és meg kell alkotni az önálló vámtarifát és kereskedelmi szerződéseket kell kötni. A tárgyalásoknál objektivitást kér. Hangsúlyozza, hogy a kormány ezektől a javaslatoktól várja a stabil koronát, a budgetjogi egyensúly helyreállítását, kellő devizaellátást, a pénzügyi blokádnak megszüntetését, a zálogjogok felfüggesztését, a normális diplomáciai érintkezés visszaállítását és általában a teljes konszolidációt.

Jóvátételi szállítások

Megemlékezett Jugoszlávia és Románia számára történendő jóvátételekről. A fegyverszünetből kifolyóan Magyarországnak kötelezettséget kellett vállalni vagonok és mozdonyok szállítására, ennek a kötelezettségnek teljesítésében azonban eddig a forradalmak akadályozták meg az országot. Jugoszlávia kijelentette, hogy csak akkor hajlandó a szanálási akcióba beleegyezni, ha ezt a régóta húzódo követelést teljesítik. Ezért kellett ezt a kérdést a szanálási kérdésbe kapcsolni. A régi vagonok helyett újakat szállítunk, amelyeknek ellenértékét betudják a jóvátétel összegébe.

Romániától negyedfélmilliárd aranykorona kártérítési követelésünk van a kommun utáni megszállásért. Románia ezzel szemben körülbelül ugyanennyit követel megszállási költségei fejében, mert, mint kijelentette, nem önszántából jött Budapestre. Ez az ügy sokáig volt a jóvátételi bizottság előtt, annak idején Londonban Titulescu kérte, hogy ismerjük el Románia követelését. Ebbe nem mehettünk bele, a legcélszerűbbnek látszott az önként adódó középút, kölcsönösen visszavontuk követeléseinket, mert ha a jóvátételi bizottság meg is ítéli a mi általunk követelt összeget, nem nyerünk vele, hiszen ugyis beszámítják a jóvátétel összegébe.

A gazdasági frontáttörés

Az egységespárt helyiségében tegnap este közvacsora volt, amelyen báró Korányi Frigyes pénzügyminiszter beszédet mondott a szanálási javaslatokról. Kijelentette, feltétlenül bízunk benne, hogy Magyarország kijut a mai válságból. Ezért vállalkozott a pénzügyministerségre, mert tudja, bár áldozatok árán, de megvan a remény arra, hogy szilárd alapon és nyugodtan dolgozhat majd tovább. Miután gróf Bethlen miniszterelnök Párisban és Londonban sikeresen véghezvitte a diplomáciai frontáttörést, most a gazdasági frontáttörésre kerül a sor. A pénzügyminiszter megfogadta, hogy minden akadályt le fog gázolni és mindent el fog követni, hogy Magyarország pénzügyileg révbe jusson két év múlva. Hangsúlyozta, hogy az ország soha ilyen szerencsés helyzetben nem volt a békekötés óta.

Az italmérési törvény méltányolni fogja a vendéglősök érdekeit

Leutey elnök nyilatkozata. Küldöttség a szesznek városi adó alól való mentesítése ügyében

(Cluj-Kolozsvár, április 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vendéglősök, kávéosok és korcsmárosok nagy érdeklődéssel tekintenek az új italmérési törvény elé. Többször ismertették ezt a kérdést, amellyel különben is a vendéglős társadalom gyakran foglalkozott különböző kongresszusokon és gyűléseken. Arról van ugyanis szó, hogy az új törvényben érvényesülni fognak azok a szempontok, amelyek az erre vonatkozó régi törvényben vannak lefektetve, holott Erdélynek és Bánságnak egészen más érdekei vannak, más viszonyai, amelyeket a törvény figyelmen kívül nem hagyhat.

A törvényt csak a jövő parlamenti ülés szakban fogják tárgyalni, az előkészítő munkákat azonban egy kodifikáló bizottság már most serényen végzi. E bizottságban van L. M. Leutey, a vendégipari munkaadók országos szövetségének elnöke is, aki a napokban Fogarason volt és az itteni vendégipari munkaadók csoportjának nagygyűlésén Décsy L. Auréllal együtt elnökölt.

Leutey elnök szíves volt munkatársunk előtt a készülő italmérési törvényről nyilatkozni:

A törvény jóindulatu lesz

A munkálatok folyamatban vannak — mondotta Leutey — és nincs jogom a kodifikációs munkák részleteiről nyilatkozni, minthogy tagja vagyok a bizottságnak és ez diszkreciót kényszerít rám. Annyit azonban elmondhatok, hogy a bizottság azon tagjai, akik a kormányhoz közelállanak, teljes mértékben honorálják a vendégipari munkaadók érdekeit. Meg tudtam győzni a bizottságot, hogy csak akkor lehet a törvény közérdekű, ha iparunk szempontjait épügy tekintetbe vesszük, mint a fogyasztókat. Régi, becsületes ipar a miénk. Akik ezt üzzük, hasznos tagjai vagyunk az államnak és társadalomnak és sem az egyiknek, sem a másiknak nem lehet sem joga, sem feladata iparunkat fejlődésében megakadályozni.

A vasárnapi szesztilalomra vonatkozó kérdéseinkre Leutey ur a következőket mondotta:

A vasárnapi szesztilalom

— A szesztilalom vasárnap és ünnepnapokon feltétlenül meg lesz, de ebben a kérdésben is meghallgatták és méltányolták a mi kívánságainkat. Minden valószínűség szerint úgy fog alakulni a dolgok, hogy az ünnepnap délelőttjén mindenféle szeszárú kiszolgálása tilos lesz. Ezekben az órákban tartják ugyanis az istentiszteleteket, amelyeket feltétlenül respektálni kell és az ünnepi délelőttök áhítatos nyugalmát nem szabad megzavartatni korcsmazásokkal. *Délután azonban valószínűleg meg fogják engedni a szeszitalok kimérését.*

— Az új italmérési törvényben figyelembe vették Erdély és Bánát viszonyait és van-e valaki a kodifikáló bizottságban, aki ezt a kérdést ismeri és ismerteti?

— Erdély és Bánát viszonyait én magam tanulmányoztam. Személyesen érintkeztem az iparnak olyan képviselőivel, akik ismertették velem a helyzetet, de magam is eljártam Erdély és Bánát több városában és pontosan tudom mi fáj a vendégipari munkaadóknak, ismerem speciális kívánságaikat és ezeket magam is előterjesztettem a bizottságnál.

Községi pótdadók

A községi pótdadók ügye tudvalevőleg szintén egyik sérelmes része azoknak a problémáknak, amelyek mostanában elintézésre várnak. Ismeretes, hogy több helyi hatóság tévedés következtében külön városi adóval terheli meg az italokat. Emiatt a vendégipari munkaadók között számos panasz hangzott el. Ez ügyben az elnök kijelentette, hogy a napokban küldöttséget vezet a pénzügyminiszterhez, akitől azt fogja kérni, hogy a dolog tisztázása érdekében intézzen körrendeletet az összes hatóságokhoz, akiket fel kell világosítani arról, hogy a már amúgy is megadózott szeszitalok után újabb városi adókat nem kell szedni.

Megint kísért a francia-cseh titkos szerződés

Kétmillió franciá-cseh-lengyel hadsereg Németország és Oroszország ellen. Szilóziát teljesen elszakítanák Németországtól. Komoly veszedelem, vagy választási manőver?

(Berlin, április 5. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Valószínűleg a választási mozgalmakkal összefüggésben a müncheni és drezdai jobboldali lapok svéd forrásból közlik a Franciaország és Csehszlovákia között létrejött és nemrégben leplezett titkos szerződések kiegészítését azt a katonai egyezményt, amely állítólag 1921-ben jött létre Franciaország, Csehszlovákia és Lengyelország között Németország ellen.

A megállapodás szerint háború esetén egymilliónyolcszázharmincezer főből álló keleti hadsereg intézné a főttökötet. A hadsereg déli szárnya Szilézia nyugati részét szállaná meg, azonkívül külön akcióra bocsátkoznék Oroszország ellen. Keletporoszországot megszállanák és teljesen elszakítanák Németországtól. A cseh

határon csak passzív védekezésre szorítkoznának, de a főparancsnokságnak készen kell lennie egy Bajorország elleni támadásra, mely összefüggésben volna a francia nyugati hadseregeknek a Majna-vonal irányában való előrenyomulásával. Ennek az előrenyomulásnak a hadicélja az volna, hogy összeköttetést létesítsen a francia és a cseh hadsereg között.

A keleti hadsereg, amely tíz hadseregcsoportra oszlanék, husz aktív és ugyanannyi tartalékos lengyel hadtestet foglalna magában. A cseh hadsereg hat és fél aktív, és ugyanannyi tartalékos hadtestet állítana ki. A két ország hadserege francia fővezérlés alatt állana. Háború esetén Franciaország köteles korlátlan fegyverkezési hitelt bocsátani szövetségesei részére.

Bécs, a szexuális botrányok városa

Mit ír az egykori császárváros sajtója? Beteg lelkek és beteg szerelmek

(Bécs, április 5. Az Uj Kelet munkatársától.)

A régi, büszke és prúd császárváros exkluzív villanegyedeiben, torgalmas körutjain és kopott külvárosiban a bomlott idegek ülnek orgiájukat. A járókelő embernek az az érzése, hogy a város minden undorító szennye elhagyta a kanálisok medrét és lerakta iszapját minden elérhető helyre, arisztokraták, pénzfejedelmek, polgárok, munkások és mindenféle fajtájú, elhibázott életű, elfuccsolt egzisztenciájú emberek ágyasházába. Egy-egy cseppje a szennyes iszapnak az emberi lelkek mélyébe hullott, hogy termő anyaföldje legyen a fajtalan bűnök rossz illatu virágainak.

(Szexuális bűnök)

És a szennyes iszapból a különösebbnél-különösebb szexuális bűnök sarjadzanak ki. Másokat, vagy önmagát testi kinokkal gyötörő, fejletlen és serdületlen gyermekek testét-lelkét meggyalázó, a természetes emberi ösztönöket és érzéseket megcsúfoló beteg szerelmek botrányaitól hangosak az utcák. A bűn, a betegség és az eltévelyedtség a a szegényérzet utolsó foszlányait is szertétepte, orcátlan zenebonával tolakodik ki az utcára, a bécsi sajtó pedig a kórust fújja a zenebonához, jobb ügyhöz méltó buzgalommal.

A bécsi sajtó különös perverz gyönyörűséggel mossa-mosogítja a szexuális botrányok szennyt és minden nap friss marék mocsárvirágot tereget olvasói elé.

Kadivec, Clumetzki, Jeszman, Vukobrankovich, Rajnai, Anita Berber, Grundmann; szadisták, mazochisták, homoszexuálisok, liliumtiprók kéjgyilkosok, szodomisták, fajtalan hipnotizőrök és spiritalisták járnak örült boszorkánytáncot a bécsi lapok hasábjain. Mintha minden bécsi lap egyszerre a tébolydák hivatalos közlönyévé lett volna, oldalakat töltenek meg háborzongató pszichopátiás bűntettekkel. És az olvasó közönség falja a sorokat.

(A bűnös sajtó)

Castiglioni egyik bécsi lapja nyolc oldalon jelenik meg, ebből mindennap legalább öt oldalt szentel a bécsi fertő „szemléltető” lefestésének.

„Ha nem Vukobrankovich, akkor Kadivec” ordítják plakátbetűk a lap első oldaláról és a két már télíg-meddig feledésbe merült ügyet újra kitergeti a tömérdek fettebetűvel szedett háromhasábos cikk. „Intim részletek, a cselédeány vallomása urnője szexuális életének legtitkosabb részleteiről” — hirdetik a vastagbetűs alcimek és alattuk erénycsősz mezbe csomagolva különként mérik a mocskot. A Kadivec cikk alatt kéjgyilkosság, a második oldalon újra két cikk, az egyik a Clumetzki-ügyet tárgyalja, a másik arról számol be, hogy Kadivec asszony öngyilkosságát kísérelt meg a steinhofi elmegyógyintézetben. Mind a kettő igazot szexuális részletekkel van tele.

A harmadik oldalon elméleti értekezés az erkölcsről és a rendőrkardról. A cikk azt akarja tisztázni, milyen erkölcsi bűnök esetében van joga beavatkozni a rendőri apparátusnak és hol kezdő-

dik az orvos szerepe. Természetesen újra felsorolja az összes szexuális eltévelyedéseket, szemléltető beállításban.

Az öreg ágyu az ötödik oldalon sül el, ahonnan megtudjuk, hogy egy „meszes bácsit” fogott a pozsonyi rendőrség, aki a Kálvária-kertben két éves leánygyermekkel „játsozott”. És, hogy semmi kétségünk se lehessen a játék minéműsége felől, kellő bőbeszédűséggel részleteket is kapunk a játékból...

(Állat az emberben)

A bécsi arisztokrata körök pletykalapja nem hagyja magát lepipálni a pénzfejedelmek lapjának szenzációjától. Ő is tud egy inycenfalatot. Rögön szolgál is vele. X. bécsi bankigazgató fiatal fiukat csábított fel a lakására, rávette őket, hogy egymással szeretkezzenek, ő meg kutyának öltözött és ugatva futkározott keresztül-kasul a szobában.

Bosel bulvárlapja polémizál a farizeusokkal és morálprédikátorokkal, akik a pornográfikus irodalmat és a sajtót vádolják Bécs erkölcsi fertőjéért. A lap visszadobja rájuk a vádat:

— Ti vagytok a bűnösök, — ordítja — mert a Kadivec-pör tárgyalásán az erénycsősz és szemforgató bírák érhethetlen buzgalommal kaparták felszínre a bűnpör legmocskosabb részleteit és élvezettel falták a tanuvallomásokat. Olyan dolgokat firtattak, amihez az ügynek semmi köze sincs. Minden tanutól azt kérdezték, tulajdonképpen miért szeretkeznek nőikkel? És a cikk további része belefut a homoszexuális pszichiko-kriminál patológia fejtegetésébe...

(Ki a bűnös)

— Ki a bűnös? ki a bűnös? — ez most az új társasjáték Bécsben. És nem akarja senkisé megérezni, hogy a kigyó a szájába vette farkát. Circulus vitiosus. Beteg a társadalom, beteg a sajtója, beteg az irodalma. A háború után össze-roppant a Város és maga alá temette a régi nyárspolgári erkölcsöket is.

A bűvésznas — a tömegmozgalom — felszabadította a lelkeket az évszázados civilizáció jözanító bilincsei alól, amelyek az új kiélési formák keresése között terde irányba siklottak.

A forradalmi lendületeket szükségyszerűen nyomon követi vagy a misztikus elmélyülés, vagy az erkölcsi nihilizmusba való sülyedés. Bécsben ma mind a két áramlat a paroxizmus óráit éli. De a két divergáló vonal a csúcspontján egymásra hajol. Az erkölcsi nihilisták csak a pozitív gyönyört fálják, a misztikusok előbb lelki mázzal öntik keresztül. Spiritizta és hipnotikus szeánszokon egymást érik a szexuális botrányok. Csábításokat, fajtalan-kodásokat, szennyes, bűnös szerelmeket takar a legtöbb szenánsz misztikus köde.

(A három bűntárs)

Bosel lapjának mai száma nagy hasábos cikkben számol be egy hipnotizőről, aki hipnózis segítségével gyarapította a női keblek terjedelmét és így tovább...

A „Hercules”-Tápsör páratlan minőségű Czell-Sörgyár Cluj-Kolozsvár

Ki a hibás? Akik reklámokat szexuális orgiákhoz kívánja ezeket a vádját, de az elfogadást, mind a hábas a társadalom, mul vette fel a közönség, amely kávéját, ha nem mért, de lehibás nélkül készséggel elkorsosult izlése

Udvari ebéd

(Bucuresti-Bu tudósítójától.)

Udvari ebéd volt Négyszáz meghívott, amelyen a

Boldog császári fensége nevében kifejezket a császár é

A király a együttes harca győzelmét fej

fognak működ eredményeinek lékezett meg

járól és köszö kösnek felejt

Poharát a jap nép egészségé

Haro Kur roly trónörök

majd rámuta boruban tanu

noknak alkal dinasztia és

Az udvar amelyen a g

A japán el az országt

Megk

(München

tól.) Minthog előtti normál ország, amely látogatott ors

akik az id akarják segít

kérte a kultú német képvis

Egyuttal int szer megszűt

végrehajtó h kezéket mor

— A re ügyét akké

idegenforgal díjak csökk

kedés. A kényszer t

Az utasok Az utlevél

a közönség kell tőleg

nem rejtőz okokból, a miatt tör

azokat az vonni, ne forgalmi s

működést is előmoz

..... A parasz

Buko paraszt népelye

nak me dalán, éleése Kisene

Ki a hibás? A botrányok szereplői, a lapok, akik reklámokat és használati utasítást közölnek szexuális orgiákhoz, vagy a közönség, amely megkívánja ezeket a cikkeket?

A három bűntárs egymára háritja a szerzőség vádját, de az elfogulatlan szemlélő megállapítja, hogy mind a háromnak része van a bűnben. Hibás a társadalom, amely lankadtan és energiátlanul vette fel a harcot a vár ostromával, hibás a közönség, amelyik nem tudja jóízűen lenyelni a kávéját, ha nem kéjgyilkosságon legelteti a szemét, de leghibásabb a sajtó, amely skrupulusok nélkül készséggel szolgálja ki olvasó közönségének elkórosult ízlését. M. M.

Udvari ebéd a japán herceg tiszteletére

(Bucuresti-Bukarest, április 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap este a királyi palotában udvari ebéd volt a japán vendég tiszteletére. Négy száz meghívott vendég vett részt az ebéden, amelyen a király pohárköszöntőt tartott: — Boldog vagyok, — mondotta — hogy császári tetségednek saját nevemben és népem nevében kifejezhetem szinte baráti érzelmeinket a császár és a vitéz japán nép iránt.

A király azután emlékeztetett a két nép együttes harcaira a világháborúban, majd meggyőződését fejezte ki hogy a jövőben is együtt fognak működni a béke és igazság győzelme eredményeinek biztosítására. Fájdalommal emlékezett meg Japán legutolsó nagy katasztrófájáról és köszönetet mondott Károly trónörökösnek felejtethetetlen japáni fogadtatásáért. Poharát a japán császár, a vendég és a japán nép egészségére ültette.

Haro Kuni herceg válaszában szintén Károly trónörökös tokiói utazására emlékeztetett, majd rámutatott a román nemzetnek a háborúban tanúsított vitézségére, melyet a japánoknak alkalmuk volt megismerni és a román dinasztia és nép egészségére emelte poharát. Az udvari ebéd után diszhangverseny volt, amelyen a görög királyi pár is résztvett.

A japán császári herceg holnap este utazik el az országból.

Megkönnyítik a bajorországi idegenforgalmat

München, április 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Minthogy minden ország igyekszik a háború előtti normális viszonyokat helyreállítani, Bajorország, amely azelőtt a külföldiek legszívesebben látogatott országa volt, az első között akar lenni, akik az idegen forgalmat minden eszközzel elő akarják segíteni. A bajor belügyminisztérium felkérte a külügyminisztert, utasítsa az összes külföldi német képviselőket a vízumdíjak leszállítására. Együttal intézkedtek a személyes jslentkezési kényszer megszüntése ügyében is. A belügyminiszter a végrehajtó hatóságokhoz intézett utasításai a következőket mondják:

— A rendőrhatalóságok kötelessége a külföldiek ügyét akként kezelni, hogy a régi egészséges idegenforgalom újra helyreálljon. A tartózkodási díjak csökkentése tekintetében már történt intézkedés. A tartózkodások tartama és a jelentkezési kényszer tekintetében is könnyítések történtek. Az utasokkal szemben való udvariasság kötelező. Az utlevélvételéknél nem kell úgy eljárni, mint a közönséges deliktumoknál és a hatóságoknak azt kell főleg vizsgálniok, vajjon a vétések mögött nem rejtőznek-e bűnöző szándékok. Hacsak kényelmi okokból, a gyors eljutás, vagy kényszerű utazás miatt történtek a kihágások, olyan esetekben azokat az utasokat, akiket emiatt felelősségre kell vonni, nem szabad zaklatásoknak kitenni. Az idegenforgalmi szervezetek feladata, hogy megértő együttműködést teremtsenek a rendőrséggel és ilyen módon is előmozdítsák az idegenforgalmat.

A parasztpárt és nemzeti párt nem vesz részt a kisenevi ünnepeken

Bukarest, április 5. A nemzeti párt és a parasztpárt visszautasították a kisenevi ünnepélyeken való részvételt, mert nem akarnak megjelenni annak a kormányának az oldalán, melynek hatalma választási visszavonás után alapszik. A Jorga-párt elmege Kisenevbe.

Ostromállapotot rendeltek el a negy egyetemi városban

Fegyelmi eljárást indítanak a zsidóság ellen izgató egyetemi tanárok ellen. Bagulescu őrnagyot újra letartóztatták. Holnap indul külföldre a királyi pár

(Bucuresti-Bukarest, április 5. Ma délben minisztertanács volt Bratianu Jonel elnökletével, amely elhatározta, hogy a mai nappal életbe lépteti az Averescu-féle rendelet törvényt és kihirdeti az ostromállapotot Bucuresti, Jasi, Csernovitz és Cluj-Kolozsvár városokban. A rendfentartás a katonai hatóságok feladata lesz, amelyeknek nem szabad engedniük semmiféle agitációt és utcai rendezvényt. Az utcai zavargók által elkövetett deliktumok a hadbíróóság elé fognak tartozni.

A fővárosi csapatok parancsnoka, Holban tábornok ma este külön rendeletben fogja proklamálni az ostromállapotot.

Elhatározta továbbá a minisztertanács, hogy a legszigorúbban alkalmaztatni fogja az egyetemi szabályzatot azon diákok ellen, akik valamely gyűlésen résztvesznek az egyetemi tanács engedélye nélkül és az illetőket azonnal kizárják az egyetemokről.

Ezenkívül a kormány még a mai napon a parlament elé terjeszti az egyetemi tanárok új fegyelmi szabályza-áról szóló törvényjavaslatot mely szerint azon professzorok ellen, kik a hallgatókat a zsidó lakosság ellen izgatják, szigorú fegyelmi eljárás fog megindulni.

Elhatározta a minisztertanács, hogy a parlament vakációja holnap este kezdődik a kommercializálási törvény megszavazása után és tart május 20-ikáig.

A királyi pár szintén holnap indul külföldre és a királyi prerogatívák ez idő alatt a minisztertanácsot fogják megilletni. Az erre vonatkozó királyi dekrétum a „Monitorul Oficial” hétfői számában fog megjelenni.

Kimondotta végül a minisztertanács, hogy április 9-ikén, Beszarabia egyesülésének évfordulóján valamennyi egyházfelekezet összes templomaiban Tedeum tartandó, az összes iskolák és hivatalok zárva lesznek.

Bukarest, április 5. Krajovából tegnap este Bukaresbe érkezett Bagulescu őrnagy. A fővárosi diákok a pályaudvaron tüntetni akartak az őrnagy mellett, azonban a vonatot Chitilian megállították és a bukaresti térparancsnok felszólította az őrnagyot, hogy automobilon jöjjön vele a városba. Amikor Bagulescu ennek a kívánságnak a teljesítését megtagadta, a Simplonhoz, amellyel az őrnagy érkezett, egy csendőrökkel telt kocsit csatoltak.

Az északi-pályaudvaron Boboc tábornok bukaresti térparancsnok mellékkijáraton át ki vezette Bagulescut és a térparancsnokságra kísérte, ahol letartóztatták. Az összegyűlt diákokat a katonaság oszlatta szét.

A mai minisztertanácsban Tatarescu miniszter kijelentette, hogy Bagulescu őrnagyot a katonai hatóságok azért tartóztatták le, mert revolvert fogott Jacovache ezredesre, a bukaresti térparancsnokság tisztjére. Bagulescut Jilovába vitték.

A gazdasági krízis — kormánypárti szemmel

„Nem mindennek a kormány az oka.” A pénzhiány mesterséges megszüntetése drágulást idézne elő. Nem pausalírozzák a forgalmi adót

(Cluj-Kolozsvár, ápr. 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kereskedők hónapok óta gyüleseznek, anketóznak és panaszkodnak a kormány ellen, mert szerintük a rossz gazdaságpolitika oka annak, hogy a kereskedelem soha még annyira nem pangott, mint éppen most. A kormány rovarára írják a pénzhiányt, a piacon diühöngő uzorát és leginkább azt fájlatják, hogy a pénzügyminiszter nem hajlandó a forgalmi adót pausalírozni és ezzel szükségételen szekaturának tesz ki a kereskedőket. Érdekesnek tartottuk megismerni egy olyan véleményt is, amely a kormány szemszögéből itéli meg a helyzetet. Munkatársunk ma felkeresett egy, a kormányhoz közelálló pénzügyi szakembert, aki egyben a Banca Nationalánál is vezető szerepet tölt be és tőle a következő felvilágosításokat kapta:

— A kereskedők folyton panaszkodnak és mindenért, azért is, mert a vevőjük nem fizet, azért is mert a gyár nem hitelez, azért is, mert valamelyik küldött áru minőségével nincsenek megelégedve, a kormányt okolják. Ismerem jól a pénzügyi kormányzat intencióit. Hangsúlyozhatom, hogy nemcsak nem céljuk a kereskedelmet elnyomni, sőt, a leghatározottabb intenció, hogy annak fellendítése érdekében mindent el kell követni. Természetes, ez nem jelenti azt, hogy a pénzügyminiszter ne tekintse az állam vagy a fogyasztók érdekeit, de mindenképen

át vannak hatva a kereskedelemnek nemzetfentartó fontosságának tudatával.

— Tény az, hogy ma Romániában rendkívül drága a pénz. Ennek oka kétféle: természetes és mesterséges. Természetes azért, mert aránylag kevés pénz kering a piacon, azonban ha több lenne a pénz, egészen biztos, hogy az árak hihetetlen magasra emelkednének. A mesterséges oka a spekuláció, ezt tényleg minden rendelkezésre álló eszközzel le kell törni. A nagybankok tartották is ilyen irányu megbeszélést, amelynek egyelőre még semmi pozitív eredménye nem volt, azonban biztos tudomásom van róla, hogy azok, akik az eszmét annakidején propagálták, ma is azon az állás-

ponton vannak, hogy a bankkamatláb le szállítása országos érdek és tudom, hogy

a közeljövőben újabb akció indul meg az uzsora letörése érdekében.

— Pénzhiány van. Mint már mondtam, a pénzhiány mesterséges megszüntetésével egyáltalában nem szolgálna a kormány az ország érdekeit, mert a piacra zuduló pénz egyrészt lenyomná a lej mai külföldi értékelését, másrészt az árakat felnövelné. A Banca Nationala mindenkor nagy összegeket bocsát a piac rendelkezésére, most is, hogy egyes üzemekben a termelés tavasszal megkezdődik, sok súlyos milliót ad az iparnak kölcsön. Csak a meglévő pénz okos és racionális kezelésével szabad a pénzhiányon segíteni, minden más beavatkozásnak sokkal több a hátránya, mint az előnye. Látjuk, hogy a szomszéd Magyarországnak például mit eredményezett a bankjegymennyiség folytonos szaporítása, hiszen az árak horribilis voltán kívül, amelyek felülemelkednek a világparitáson is, kilencven-százötven százalékos évi kamatot fizetnek a pénz után.

— Egyik legfontosabb panasza a kereskedővilágnak, amelyet legtöbbször hangoztatnak leginkább talán azért, mert hangulatokat ébresztő demagógiára a legalkalmasabb, hogy

a kormány nem hajlandó a forgalmi adót pausalírozni.

Lehet, hogy a kereskedőknek egyénileg kellemetlen az esetenként befizetendő forgalmi adó ellenőrzése, azonban azok, akik az ország gazdasági életét vezetik, pénzügyi szempontból helyesebbnek találják a mai rendszert, mint a pausalírozást. Különbben sem helytálló ez a panasz akkor, mikor a kereskedelem pangásáról van szó, mert hiszen az egyáltalán nem befolyásolja az üzlet forgalmát, hogy a kereskedő esetenként megállapítva vagy havi pausaléban tett eleget a forgalmi adó fizetési kötelezettségének.

— Jól tudom, hogy ma rendkívül nehéz a kereskedők helyzete és teljes mértékben méltányolom elkeseredésüket és elkedvetlenedésüket.

Ödés szországy vesze-

re szoritkozna- késsen kell len- dásra, mely ösz- ugati hadsereg- ló előnyomu- nak a hadicélja tesítsen a fran-

z hadseregesog- gyanannyi tar- a magában. A és ugyanannyi két ország had- lana. Háboru átlan fegyver- esei részére.

erelmek

ujsra felsorolja szemléltető be-

sül el, ahonnan fogott a po- ertben kétvéte- hogy semmi minéműsége fe- et is kapunk a

az emberben) tykalapja nem elem lapjának talatot. Rögton ató fiatal fiute öket, hogy cutyának öltö- sztil-kasul a

arizeusokkal és ugráfikus iro- kólcsi fertőjé- at:

ordítja — mert csős és szem- amal kaparták észleteit és él- Olyan dolgo- mi köze sincs. donképen miért további része kriminál pato-

(Ki a bűnös)

— ez most az arja senkisé- vette farkát. lom, beteg a ru után össze- mette a régi

zgalom — fel- los civilizáció új kiélési for- iklottak.

égszerűen nyo- vülés, vagy az

Bécsben ma ráit éli. De a gymásra hajol. gyönyört fal- öntik keresz- tokon egymást okat, fajtalan- takar a leg-

rom bűntárs) hasábos cikk- i hipnózis se- terjedelmét és

j- ozsvár

Szőrmefestés és gyapjufestés **TAVASZI RUHÁKAT A LEGSZÉBBEN TISZTIT** **„KRISTÁLY” GŐZMOSÓGYÁR CLUJ** **Gyapju és gyapju-fonalfestés** **Telefon 500**

Azokat az okokat azonban, amelyek ezt az elkeseredést és elkedvetlenedést előidézik,

nem szabad a kormány hibájául felróni,

ennek csak a háború folytán előállott gazdasági bajok és pénzügyi zavarok az okai. Ma a legstabilabb valuta sem stabil, láttuk ezt a francia frank esetében, a pénz mint általános értékmérő megbukott, mert egyre inkább árulész belőle. Túrelemmel kell kivárni a gazdasági reneszánszot, amikor minden visszatér a régi és rendes kerékvágásba és akkor a kormány erélyes intézkedései és randszabályai, kedvezménye nélkül is megszűnik a pénzhiány, megszűnik az uszora és fellendül ismét az ipar és a kereskedelem.

Mentőakció a csongrádi bombamerénylők érdekében

Önkéntes tanúk el akarják hárítani a vádat a Piroška-fivérekéről. Megkezdődött a vizsgálat a szimpátia-tüntetés résztvevői ellen

(Csongrád, április 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szerdán délután Csongrádra érkezett Zombori János szegedi vizsgálóbíró és Balázs Sándor ügyész, akik megtartják a vizsgálatot a Piroška testvérek csongrádi fogadtatása ügyében. Fábrián Béla interpellációja után Pesthy Pál igazságügy-miniszter tudvalevően bejelentette a nemzetgyűlésnek, hogy az esetről nincs tudomása, azonban nyomban vizsgálatot indít és amennyiben valóban tüntetően fogadták volna a szabadlábra helyezett Piroškaékat, akkor a tettesek ellen büntett felidőzése címén haladéktalanul megindítja az eljárást. Az igazságügyminiszternél hétfőn kihallgatáson volt a szegedi ítélőtábla elnöke. Kedden délután pedig az igazságügyminisztériumból telefonutasítás érkezett a szegedi főügyészre ebben az ügyben. A vizsgálat arra is kiterjed, hogy a szabadonbocsátott gyanúsítottak

fenyegető magatartást tanúsítanak-e a terhelő tanúkkal szemben?

A szerdán megindult vizsgálat eddig a következőket állapította meg: Piroška János öccsével, Piroška Györggyel pénteken délután félkettőkor érkezett Félégháza felől Csongrádra. Az állomáson 10—15 főnyi csoport várta megérkezésüket. A fogadtatás részleteire vonatkozóan eddig Tóth István csongrádi polgármester szolgált a legmegbízhatóbb felvilágosítással. Szerinte, mikor a vonat megállt, ennek a csoportnak tagjai Piroškaékhoz szaladtak. Forgó Ferenc, a büntett egyik súlyos gyanúsítottja, aki szintén letartóztatásban volt, utóbb azonban szabadonbocsátották, kivált a csoportból, Piroška Jánoshoz szaladt, ölbekapta, összevissza csókolta.

A csongrádi állomáson, Tóth polgármester előadása szerint, lelkes üdvözlő szavakkal köszöntötték Piroškaékat barátaik. Az üdvözlés után Piroškaék gyalog vonultak be a városba az állomárról, Piroškaék házába, ahol nagy ebéd volt. Az ebédre a családtagokon kívül hivatalosak voltak barátaik, mintegy huszan. Köztük voltak természetesen azok is, akiket annak idején

bűnrészességgel terheltlen letartóztattak.

de azóta már kiszabadultak. Az ebéd az esti órákig tartott. Este társasvacsorát rendeztek Piroškaék tiszteletére a Kaszaniczky-vendéglő külön-

„DIANA” sósorszesz
az egyedüli megbízható háziszor

termében. A banketten ötvenen-hatvanan vettek részt. Üdvözlő beszédek is elhangzottak. A vacsora éjszaka félkettőig tartott. A társaság tagjai az éjszakai órákban feltűnő hangosan vonultak végig a városban.

A vizsgálat során megállapították, hogy a Kaszaniczky-féle vendéglőben, a társasvacsorán, nem hangzottak el formális beszédek, csak egy-két lelkes szóban üdvözölték Piroška Jánost, aki beszédében válaszolt az üdvözlésekre. Ő volt az egyetlen, aki szónoklatot tartott. Lelekesen ünnepelte önmagát.

— Kossuth Lajos is három évig szenvedett ártatlanul, — mondta — én is három hónapig ültem ártatlanul. A hallgatóság e szavakra lelkes eljenzésben tört ki.

A vizsgálóbíró már megkezdte a kihallgatásokat a detektívek jelentései alapján. Piroška Jánost is ki akarta hallgatni Zombory vizs-

A bécsi konferencia utóhangjai

Miért nem ment Bratlanu a konferenciára. A külföldi sajtó a román álláspont mellett

(Bucuresti-Bukarest, április 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti közvélemény egyhangúlag helyesli a román delegáció eljárását, hogy Beszarábia kérdésének felvetésekor megszakította a tárgyalások tonálát. A közvélemény legnagyobb része a konferenciára kiküldött bizottságot azonosítja a beszarábiai állásponttal.

A nemzeti párt ezzel szemben leszögezi, hogy bár teljesen egyetért a bizottságnak a beszarábiai kérdésben elfoglalt álláspontjával, meg kell azt is állapítsa, hogy a konferencia talajának előkészítése körül súlyos mulasztások terhelik a kormányt.

A lap megállapítja, ha a kormány tudta azt, hogy a konferencián nem tud eredményt elérni, nem kellett volna belemenjen a konferenciába. Ha pedig komoly kilátás volt a megegyezésre, úgy Bratlanu Jonelnek kellett volna a konferencián Románia érdekeit védeni, mert az ellentét tulajdonképpen Csicserin volt, akiknek a politikáját kellett volna kiparizoznia. Így nemcsak hogy semmit sem ért el a kormány, de még propagandára adott alkalmat a szövjetnek.

A többi lapok általában helyeslik a kormány eljárását.

Titokban soroznak a németek a megszállott területen

Szövetségi rendszabályok az ultranacionalista propaganda ellen. Uj szankciókkal fenyegetik a ruhrvidéki nagyipart. Csökkenik a francia képviselők száma

(Páris, április 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A megszállott területeken lévő angol, francia és belga delegátusok egyértelműleg konstataáltak, hogy zónáikban ultranacionalista német szervezetek agitációja és propagandája rendkívül fokozódott és a Reichswehr számára titkos sorozás folyik. A megfelelő intézkedések megtörténtek. Ennek megfelelően határozott a nagykövetség tanácsa is, amely ma ült össze, hogy megszövegezze a szövetségi katonai ellenőrzésről küldött német jegyzékre a választ.

Le Frocquer munkügyi miniszternek ruhrvidéki információs utját annak bizonyítékaként tekintik, hogy amennyiben az ottani nagyiparosokkal kötött szerződéseket április tizenötödikén nem újítják meg, a francia kormány szigorú kényszerrendszabályokat fog életbeléptetni

a német nagyiparosok ellen és ha azok sem fognak eredményre vezetni, újabb szankcióktól sem fog visszariadni. Különösen nagy fontosságot tulajdonítanak annak a többszörös beszélgetésnek, amelyet elutazása előtt Poincaréval folytatott Le Frocquer. Az instrukciókat, amelyeket a miniszterelnök a munkügyi miniszternek utraválól adott, természetesen nagy titokban tartják. Beavatott helyen mégis tudni vélik, hogy Le Frocquer

először barátságos uton fogja megkísérelni

a német nagyiparosokkal való megegyezést, ami talán sikerülni is fog neki. Ha pedig a nagyiparosok mégis vonakodni fognak elfogadni a francia álláspontot, akkor azonnal energikus rendszabályokat léptetnek életbe a passzív rezisztencia újjáéledése ellen.

A reparációs kérdésben úgy az angol, mint a francia kormánykörök megegyeznek abban a

gálóbíró, de nem találták meg Csongrádon. Néhány nappal ezelőtt

Budapestre utazott és azóta nem tért vissza.

A vádlottak első csoportjának szabadonbocsátása óta Csongrádon alibitanuk jelentkeztek, így például Kádár Mihály önkéntes jelentkezése alapján azt vallotta a Csongrádon tartózkodó vizsgálóbíró előtt, hogy a merénylet időpontjában egy autóból látott a Magyar király-szálló előtt és az utóból dobta a bombát a szálló ablakán át a terembe. Személyleírást az autóban ülőkről nem tudott adni. A vizsgálóbíró a vallomást jegyzőkönyvbe vette. E vallomással szemben a rendőrség kétségtelenül megállapította, hogy autó abban az időben nem is járt Csongrádon, a kézi-gránátot az utcáról Simkó László vágta be az ablakon, akinek Bölöny Miklós segédkezett. Ezt a tettesek maguk is beismerték.

A külföldi sajtó majdnem egyöntetűen Románia mellett foglal állást. Különösen a bécsi lapok irnak meleg szimpátiával a román delegáció működéséről és a román Beszarábia mellett törnek lándzsát. Igen érdekes a „Neie Freue Presse“ vezércikke, amelynek lényegi részét rövid távirati tudósítás alapján már ismertettük.

A vezető bécsi orgánus megállapítja, hogy míg az orosz delegáció tagjai, különösen Krestinsky elnök, igen gyakran olyan hanguzemet használtak, amely az európai diplomáciában teljesen szokatlan volt eddig, addig a román delegáció mindvégig megőrizte nyugodt tárgyilagosságát, soha sem lépte túl az európai udvariasság kötelező formáit. Különösen az kellett jó benyomást, hogy Rascanu nem mulasztotta el kifejezését adni ama reményének, hogy rövidesen megérke a helyzet a most megszakított tárgyalások újrafelvételére.

A „Neues Wiener Journal“ nemcsak hogy elítéli az orosz álláspontot, de azt a legsúlyosabb veszedelemnek tartja. A lap a beszarábiai kérdésben látja egy újabb európai háború fenyegető rémét. Ugyanez a hangnem uralja nemcsak a bécsi, de az angol és francia sajtót.

felfogásban, hogy csak olyan német kormányval kötnék jóvátételi egyezményt, amely biztos többségre támaszkodhat a majd ujonnan összeülő birodalmi gyűlésben. A szakértőknek a négyévi moratóriumra vonatkozó memorandumát a jövő hét elején nyújtják át a német kormánynak, amely észrevételeit szóbelileg megteheti a jóvátételi bizottság előtt.

Páris, ápr. 5. A kamarában a nyugdíjtörvény tárgyalásánál

Marsall pénzügyminiszternek bizalmat szavaztak.

Tudvalevő, hogy az előző Poincaré-kormány a törvényjavaslatnál történt leszavaztatása miatt bukott meg.

A szenátus jóváhagyta az új választási törvényt, melynek értelmében a képviselők számát hatszázhuszonhatról ötszáznyolcvannégyre csökkentik. Az új választásokon tehát már negyvenkettővel kevesebb mandátumért indulnak harcba a francia pártok.

Jorga lapja a fuzió meghiusulásáról

Bukarest, április 5. A „Nesmul Romanes“ közli a nemzeti párt és Jorga között lefolyt fuzió tárgyalások auktát, amelyek szerint a tárgyalások megszakadtak, mert Maniu ragaszkodott a nemzeti párt nevének és programjának megtartásához, követelte az alkotmányrevíziót és azt, hogy esetleg a többi pártokkal is együttműködés vagy fuzió jöhessen létre. Jorga ezekre a feltételekre visszautasítólag válaszolt.

Rövid és norinbergi szakmában jártas

kereskedőseged felvétetik,
aki a román és német nyelvet bírja. Irásbeli ajánlatok
J. Rosenthal & Co. nagykereskedő céghez
Sibiu.

HIREK

— **Uj Kelet új egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja**
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomása csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

— **Svájcba készül a királyi pár.** Berlinből jelentik: A svájci és bukaresti kormányok között tárgyalások folynak a román királyi pár svájci látogatásának előkészítésére.

— **Feloszlatták az aradi vasutigazgatóságot.** Aradról jelentik: A VI. aradi vasúti igazgatóságot beolvastották a temesvári kerületi igazgatóságba. Az újonnan alakított igazgatóság neve Arad—temesvári V. kerületi vasúti igazgatóság és székhelye Temesvárott lesz. Ujabb intézkedésig a feloszlott igazgatóság számviteli, kereskedelmi, gazdasági és személyi osztályai megmaradnak Aradon, a jozai ügyszólyát, a forgalmi és vonalfenntartási osztályokat ellenben rövidesen Temesvárra helyezik át.

— **Sürgősen megkezdik az adófelelbezesek tárgyalását.** Annak érdekében, hogy az adómegállapító bizottságok 1924. évi adókövetési ellenbeadott felelbezeseket minél gyorsabban letergyalják, a pénzügyminisztérium értesítette a pénzügyi adminisztrátorokat, hogy minden felelbezesi tárgyalásra legalább 35—40 felelbezes tüzzenek ki, tonosságuk szerint. A speciális bizottságtól beérkezett felelbezesekből, amelyek komplikáltabbak, csak 25—30 darabot kell naponta letergyalni. A minisztérium csak azután fizeti ki a napidijakat, ha megállapította minden bizottság tevékenységét. Ezért a napidijokról betérjesztendő listában meg kell említeni, hogy hány felelbezeset tárgyaltak le abban az időben, amelyre a napidijakat kérik. Ha szokatlannal sok a felelbezes, akkor be kell jelenteni egy újabb tárgyalóbizottság alakítását, vagy pedig ugyanaz a bizottság kettős ülésüket fog tartani, amelyekben ugyanannyi felelbezeset kell letergyalnia. A második ülésért a rendes napidij felét kapják a bizottság tagjai. A minisztérium felhívja a pénzügyi adminisztrációkat, hogy a legfelsőbb semmítőszékhez utalt törlési kérvényekhez a munka megkönnyítésére terjedelmes memorandumot kell csatolni, amely részletesen megindokolja a végső felelbezeset.

— **Hatvany Lajos bárónak nem kézbesítik a vádiratát az ügyészség.** Ismeretes, hogy az ügyészség a Bécsben élő emigránsok ellen tömeges vádiratot bocsátott ki. Az emigránsok közül Hatvany Lajos báró arra kérte a vádtanácsot, hogy a vádiratot kézbesítse ki Bécsbe saját kezébe. A vádtanács elnöke azzal a megokolással utasította el a kérelmet, hogy a vádirat kézbesítése csak a magyar állam területén élő terheltek számára kérhető, nem pedig olyanoknak, akik a bűnvádi eljárás elől külföldre költöztek. Miután Hatvany Lajos báró kérvényében maga is beismeri, hogy Bécsben tartózkodik, ezért kérését annál is inkább el kellett utasítani, mert vádiratot csak olyanoknak kézbesítenek, akik a bűnvádi eljárás befejezését, illetve lefolytatását meg nem gátolják. A védő főfolyamodást jelentett be vádtanácsához.

— **Haller István szerepe a Tanitók Bankja bukásában.** Budapestről jelentik: A vizsgálóbíró ártit a magyar nemzetgyűléshez, amelytől Haller István mentelmi jogának felfüggesztését kéri. Haller ugyanis egyik igazgatója volt a botrányos körülmények között megbukott Tanitók Bankjának és így az ő vallomásra is szükség van.

— **Vámtarifa-emelések Jugoszláviában.** Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány a bevezetett vámokat ötven-száz százalékkal emelni fogja.

— **A személyazonossági igazolványok kiáltásának sorrendje.** A személyazonossági igazolványok kiállítására a rendőrség bejelentőhivatalában zavartalanul folyik. A hivatal új főnöke mindent elkövet, hogy a közönség kényelmesen és kevés várakozás után hozzájuthasson igazolványához. A jövő hét folyamán a következő utcák lakóinak kell jelentkezniük személyazonossági igazolványukért: Április 8-án Strada Corches (volt Vár-utca), április 9-én Calea Coruj (volt Kardosfalvi-u.) és Strada Morarilor (volt Molnár-u.), április 10-én Strada P. Chinez (volt Kinizsi-u.), április 11-én Strada Cogalniceanu (volt Farkas-u.) páratlan oldal, április 12-én Strada Cogalniceanu páros oldal, Hétfőn, április 7-én görögkeleti ünnep lévén, a bejelentőhivatal igazolványokat nem állít ki.

— **Katonaszabadtásért letartóztatták a huszti hadkiegészítő parancsnokát.** Prágából jelentik: Chladel századost, a huszti hadkiegészítő parancsnokság vezetőjét, katonaszabadtásokért letartóztatták. A százados több hadköteles embert kicsempészett Amerikába, amiért nagyobb összeget kapott. Ezzel kapcsolatban a prágai kormányhoz közelálló „Lidové Noviny“ arról értesül, hogy a kormány rövidesen javaslatot terjeszt be a korruptió megszüntetésére.

— **Kitoloncolták Olaszországból a „Daily Herald“ tudósítóját.** Londonból jelentik: Az angol lapok felháborodással tárgyalják azt a római híradást, mely arról számol be, hogy Mussolini elfogatta, két napi fogságban tartotta, majd pedig rendőrökkel Olaszországból kitoloncoltatta a „Daily Herald“ munkatársát. A londoni sajtó rámutat arra, hogy a kitoloncolt újságíró számottevő tagja a munkáspártnak és személyes jóbarátja Macdonald miniszterelnöknek. Az érdekelt „Daily Herald“ szerint Mussolini azt vette zokon a lap római tudósítójától, hogy kritikát gyakorolt a fascisták erőszakos választási hadjárataért.

— **Lopásért fegyházra ítélték egy festőművészt.** Budapestről jelentik: Lützenburger festőművészt, aki a müncheni akadémiát végezte és völégánye volt Plasinsky Lilinek, a világhírű táncosnőnek, lopásért harmadfélvői fegyházra ítélték. A festő már három és félévig ült fogházban egy ékszerésznél elkövetett betörés miatt.

— **Francia-cseh lengyel offenzíva a járadékmárka ellen.** Berlinből jelentik: Az egyik estilap szerint illetékes helyen bizonyítékokat szereztek arról, hogy a cseh, lengyel és francia pénzügyi körök offenzívát indítottak a járadékmárka ellen.

— **Lefoglalták a görög királyi pár magánvagyonát.** Athénből jelentik: A görög kormány rendeletére a Traian zózsos György király számára küldött, a királyi pár ingóságait tartalmazó ládákat a hajó elindulása előtt elkobozták.

— **Huszmillió kárt okozott a felvidéki árvíz.** Prágából jelentik: A felvidéki árvíz katasztrófához hasonló elemi csapás évtizedek óta nem volt. Hatvanezer holdnyi terület van víz alatt és helyenkint kilencméteres az áradat. A kár hozzávetőleg huszmillió cseh korona. A falvak népe több-helyütt maga vágta át a gátakat, hogy saját közsegüket mások rovására megmentsék. Emiatt helyenként összetűztek a kivezényelt katonasággal.

— **Eljegyzés.** Roth Rezsinke (Katona) és Náthán Jakab (Fojen) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A kazántulajdonosok egyesületének alakuló gyűlése.** A Romániai Kazántulajdonosok Egyesületének elvi csoportja 1924 április 9-én délután 5 órakor tartja alakuló közgyűlését a kereskedelmi és iparkamara nagytermében. A meghívót dr. Farkas Mózes, a Renner-börgyár vezérigazgatója, mint az előkészítő bizottság elnöke és dr. Böszörményi Sándor, mint ennek titkára irták alá.

— **Feloszlatták a bolgár kommunista pártot.** Szófiából jelentik: A bolgár semmítőszék elrendelte a kommunista párt feloszlását, kimondva, hogy az állam védelméről szóló törvény értelmében a párt létezése illegális volt. Az ítélet elrendeli, hogy a kommunista párt és összes intézményeinek minden ingó és ingatlan vagyonát az állam javára elkobozzák.

* **Megjelent az új lakbérleti törvény dr. Horvát Jenő ügyvéd magyarzataival.** Kapható minden könyvkereskedésben 12 lejért.

Ismét megjelenik

regi nagy, 32 oldalas terjedelmű az utódállamok magyarságának egyetlen képes családi hetilapja, a népszerű

Panoráma

Előfizetési ára 216.— lej
Egyes szám ára 18 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal Wien III., Kundmannng. 12. Romániában egyedüriadó: „Pallas“ Könyv- és Lapterjesztő Vállalat Cluj

— **Megvesztegettek-e a „Matin“-t?** Párisból jelentik: A büntetőtörvényszéken hétfőn folytatják a „Matin“ rágalmozási pörét a „Humanité“ szocialista újság ellen azért a szenzációs ciksozatért, amelyben a munkáslap azzal vádolja a „Matin“-t, hogy 1903-ban, a japán-orosz háború idején és az 1907. évi orosz kölcsönök kibocsátásakor megvesztegettek. Tanuként a törvényszék Briand volt miniszterelnököt is megidézte.

— **A zöld istennő.** (Bemutató a Magyar Színházban.) A darab meséje a Himalája hegyei között játszódik indus környezetben, de nagy tévedés volna azt hinni, hogy akármilyen köze is van az ind lényeghez. A szép selyem turbánokban és indus ruhákban a szintizta amerikai drámai izlés kiabál. Repülőgép, emberhalál, bombarobbanás, szerelem, szentimentalizmus és idegek fölöslegzése, egyszóval minden van benne, ami egy színpadra leegyszerűsített idegizgató amerikai filmben csak lehet. Sok fantasztikus kaland, semmi irodalom, de néhány kiválóan jó szerep a színészeknek. A főalakot, az indus radját Janovics igazgató alakította. Janovics igazgató szereti az egzotikus szerepeket. A tegnapi alakítása is a megszokottan kifogástalan és teljes illuziót keltő volt. A többi szereplők: Poór Lili, Lengyel, Mihályfi és Izsó szintén jók voltak. Külön kell megemlékezni a fiatal Kemény Lászlóról. Napról-napra és szerepről-szerepre több erőt és igaz színészi készséget mutat. A szemünk előtt fejlődik markáns színészgyéniséggé. A tegnapi bemutatón, egy angol órnagy szerepében, ő volt a legemberibb. A közönség a darabot tetszéssel fogadta, a szereplőknek sokat tapsolt.

— **Oreskovicsné beismerte, hogy ő a gyilkos.** Budapestől jelentik: Háromnapig letartóztatás után Oreskovicsné ma bevallotta, hogy egyik al-bérlőjének a beretvájával ő gyilkolta meg a Váci utcában lakott unokanővérét, Rafelsberg Irmat és hogy az elrabolt ékszereket hatmillióöttszáz ezer koronáért értékesítette, de lélelmében a pénz jórészét eldobta az utcán. A gyilkosságról üztettarsa: Felber János is tudott, akivel a büntető után az egyik éjszakát együtt töltötte szállodában. A rendőrségnek az a véleménye, hogy a gyilkosságnál Oreskovicsnének férfi segítőtsora volt. További kihallgatásokor Oreskovicsné hangoztatta, hogy a gyilkosságot nem előre megfontolt szándékkal, hanem azért követte el, mert unokanővére havonta mindössze tizenötezer koronát fizetett az ellátásért és így terhére volt és meg akart tőle szabadulni. A gyilkosnő különben teljesen apátikusán viselkedik és azzal védekezik, hogy tettét önkivületi állapotban követte el, amikor alvó unokanővérét és az asztalon levő borotvát megpillantotta. A rendőri nyomozás most arra irányul, hogy hová lett az áldozat ékszereiért kapott tekintélyes pénzösszeg.

* **Ismét megjelenik a „Panoráma“!** Az utódállamok kedvelt családi képes hetilapja, a „Panoráma“ április első napjaiban újra rendszeresen megjelenik. Első számában többek között számos rendkívül érdekes képet hoz az új Törökországról, közli az egyiptomi királyi sors szenzációs leleteit beszámoló a rádió legújabb vívmányairól, bemutatja a most készülő Max Linder-film felvételeit, sok aktuális, köztük romániai képet is stb., stb. A tizenhat mélynyomás képanyagon kívül tizenhat oldalon, régi nagy terjedelműben, a szórakoztató olvasmányok (novellák, versek, tudományos cikkek, anekdoták) egész tömegét nyújtja az olvasónak.

— **Joffe népbiztos megőrült.** Bécsből jelentik: Joffe orosz népbiztos, akinek eredetileg a román-orosz tárgyalásokat kellett volna Krestinsky helyett vezetnie, de megbízatásának nem tehetett eleget, mert idegrohamokat kapott, a szanatórium-

* **Judovics Lázár fonal-, fejtő- és kendőnagykereskedő,** üzlethelyiségét a Calea Reg. Ferdinand (Wesselényi-utca) 9. szám alá, a volt Grünwald Samu-féle üzlethelyiségbe helyezte át.

— **A nagyszebeni metropolita Budapesten.** A nagyszebeni görögkeleti metropolita Magyarország és Románia közötti függőben lévő egyházi, főleg vallásalapítványi és egyéb anyagi kérdések végleges rendezésére Budapestre érkezett. ban megőrült.

— **Meghalt a Remington-írógép feltalálója.** Newyorkból jelentik: A napokban halt meg kilencvenöt éves korában Remington, a róla elnevezett írógép feltalálója. Óriási vagyonát teljes egészében a syrakuzai egyetemre hagyta.

* **Az országhatár kitolódása** folytán Jimbolea (Zsombolya) bánati község Nagyromániához csatoltatott. Ennélfogva a világhírű „Bohn“ féle duplafedő hornyolt tetőcserép ismét prompt kapható a legjobb minőségben a „Bohn“ féle gőztégelműektől, Jimboleán (Zsombolya, Bánát). Minta és ajánlat díjmentes.

Angjai

— **Angjai a román**
 győntetűen Románia a bécsi lapok írnak legáció működéséről törnek lándzsát. „Presse“ vezércikke távirati tudósítás

megállapítja, hogy különösen Kres... olyan hangnemet diplomáciában tel... a román dele... tárgyilagossá... európai udvariasság... keltett jó benyo... totta el kifejezé... rövidesen meg... itott tárgyalások

tek

da ellen. Uj francia kép-

met kormány-... ynt, amely biz-... majd újonnan... A szakértőknek... zózó memoran-... ják át a német... szóbelileg meg-... t.

a nyugdíjtör-

k bizalmat

aré-kormány a... ztatása miatt

választási tör-

pviselek szá-... yolvannagyre... n tehát már... átumért indul-

ul Romanese

vétetik, beí ajánlatok edő céghez

...
 # **A belgrádi mintavásár.** Belgrádból jelentik: A mintavásár rendezőbizottsága a napokban elhatározta, hogy a nagy árumintavásárt ez év szeptemberében tartják meg Belgrádban. Ez a vásár imponáns módon fogja megmutatni, hogy Jugoszlávia a békekötés óta a mezőgazdaság, ipar, kereskedelem és szellemi kultúra terén milyen haladást ért el. Az eddigi előkészületek is igazolják, hogy a mintavásár nagyszabásúnak ígérkezik.

Lisztkivitel Magyarországból. Budapestről jelentik: Magyar terménykereskedők és exportkörök véleménye szerint rövidesen a liszt kivitel fokozásával lehet számítani. Ezidőszent a bécsi piacon csak az olasz liszt az, amely a magyar liszttel versenyez. A jugoszláv liszt magas ára miatt kikapcsolódott a versenyből. Egyelőre Csehszlovákia kevés lisztet importál Magyarországból, de biztosra vehető, hogy legközelebb a helyzet e tekintetben is meg fog változni.

Ujabb határidő a franciaországi tartozások bejelentésére. Az idegen tartozások rendezésére létesült hivatal tudomására hozza az érdekelteknek, hogy akik 1918 november tizenegyediké és 1922 január elseje között adósságot csináltak Franciaországban, melyet azonban még nem jelentettek be a hivatalhoz, adják be erre vonatkozó nyilatkozatukat legkésőbb május husza-

dikáig. A deklarációt a francia hitelezők által aláírt jegyzőkönyv 23. szakasz és a „Monitorul Oficial” március huszadikán megjelent 32. számában közzétett törvény alapján kell kiállítani. Azok, akik ezt elmulasztják, elveszítik az egyezményben biztosított előnyöket.

Törvénytervezet a selyemtenyésztés támogatására. A selyemhernyótenyésztés az ország egyes vidékein jelentékeny jövedelmi forrásává lett a népek. Hivatalos kimutatás szerint a Bánát körülbelül tízezer kilogram gubót tenyészt 35-40 millió lej értékben. Ennek a foglalkozási ágának a népszerűsítésére és támogatására az uradalmi minisztérium szakszerű törvényjavaslatot állított össze, amelyet rövidesen a parlament elé terjesztenek.

A londoni tőzsdén beszüntették a lej jegyzését. Londonból jelentik: A londoni tőzsdetanács elhatározta, hogy a lej további hivatalos jegyzését megszünteti.

Az Osztrák-Magyar Bank likvidálása Romániában. Bukarestből jelentik: Mínt hogy a Banca Nationala átvette az Osztrák-Magyar Bank összes romániai területekre vonatkozó aktívumait és tartozásait, a bank romániai adósaiktól be fogja hajtani tartozásukat, viszont ki fogja egyenlíteni a volt jegybank itteni tartozásait is. A Banca Nationala értesítette az Osztrák-Magyar Bank lugosi fiókját, amely az összes erdélyi fiókok iratait őrzí, hogy küldje meg az egyes fiókok likvidálási iratait az illető Banca Nationala fióknak,

amely azonnal letéti jegyet ad mindazoknak, akik az Osztrák-Magyar Banknál értékpapír vagy készpénzletétet helyeztek el és viszont azonnal megkezdí a tartozások behajtását 2:1 arányban a törvényes kamatok felszámításával.

A mai valutapiac

A zürichi jegyzés ma újból a nyugati valuták emelkedését hozta, ami egyes devizákban jelentősebb szilárdulást idézett elő. Az árak ma így alakultak: osztrák korona 358-365, magyar korona 410-420, cseh korona 572-578, svájci frank 33.45-34.00, francia frank 11.10-10.20, dollár 197-198, font sterling 840-845, olasz lira 8.45-8.50, dinár 2.30-2.35.

Valutapiac április 5-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1095, Berlin —, London 825, Newyork 193, Róma 840, Zürich 33.50, Bécs 27.5, Prága 565, Budapest 24, Varsó 20.

Bukarest. Valuták: Napoleon 730, márka 41, leva 130, török lira 98, font sterling 815, francia frank 1060, svájci frank 33.50, olasz lira 825, drachma 320, dinár 230, dollár 191, lengyel márka 20, osztr. korona 27.5, magyar korona 22, cseh korona 550.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 125-125, Amsterdam 213.5-213.5, Newyork 576.75-577, London 2475.5-2475.5, Páris 31.50-31.50, Milano 2520-2520, Prága 1707.5-1707.5, Budapest 75-75, Belgrád 710-710, Bukarest 295-295, Varsó —, Bécs 81-81.

Megengedik a lovak kivitelét. Tancred Constantinescu kereskedelemügyi miniszter hír szerint javasolni fogja a legfőbb gazdasági tanács ülésén a ló kivitel szabaddátételét. A tervek szerint a külön exportilletékek kívül valószínűleg azt a feltételt is fogják az exportöröknek megszabni, hogy minden tíz vagy husz exportált ló ellenében kötelesek egy vagy két bikát importálni. A gazdasági tanács valószínűleg csak a herélt lovak kivitelét fogja engedélyezni.

A bankkamatláb szabályozása. Bukarestből jelentik: Bizalmas információ szerint a pénzügyminisztériumban tárgyalások folytak a bankkamatláb szabályozásáról szóló új rendeletről, melyet a közeljövőben kiadnak. Értesülésünk szerint a Banca Nationala szervezi a rendelet kiadását, de Bratianu Vintila pénzügyminiszternek e kérdésben olyan aggályai vannak, amiket eddig még nem sikerült eloszlatni. A tárgyalások még folynak és a pénzügyminiszter a szakemberek bevonását vette tervbe.

SPORT

A cluji olympiai triálmérkőzés. Ma délután méri össze erejét a nemzeti válogatott a cluji válogatott csapattal.

A cluji közönségnek végre alkalma nyílik egy izgalmas és mindvégig szép mérkőzést végignézni. A játékosok a legnagyobb ambícióval fognak küzdeni, mert mai formájuk nagymértékben lesz befolyással arra, hogy kiket fog Suciú nemzeti kapitány az olympiaszra induló reprezentatív csapatba kijelölni. A meccset Nagy Lajos III. foku szövetségi bíró vezeti. A nemzeti csapat felállítása: Ritter (Kinizsi), Barta (Törökves) Kozovits (TAC), Fenyvesi (Kinizsi), Österling (TAC), Zimmermann (TAC), Tánzer (Kinizsi), Romvári (AAC), Szilágyi (Unirea), Stróck (Törökves), Róna (NAC).

A brünni Makkabi, amely kontinentális relációban is elsőrangú erőt képvisel, áprilisban nemzetországi turára indul. Április 14-15-én Halleban, 18-án Berlinben, 21-22-én Hamburgban, 24-én Leipzigban, 26-án Nürnbergben fog játszani a csapat.

Magyarország-Olaszország közötti mérkőzés ma kerül eldöntésre Budapesten.

A magyar csapat felállítása: Zsák, Vogl III., Vogl II., Tóth, Pruha, Blum, Braun, Molnár, Opata, Takács, Eisenhoffer.

A Haggibbor törpe csapata hétfőn délután 2 órakor tréninget tart.

Ha művészi kivitelű
Butort, zongorát
 akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és töltsön meg a SZÉKELY ÉS RÉTI ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butorterméit sztalosok furnírszükségleteiket legelőcsöbben itt szerezhetik be

Harry Piel!

Harry Piel!

Világszenzáció!

A sátán helytartója

(Pokol a földön)

A páratlan amerikai szenzáció második és teljesen önálló része!

Minden pillanat egy-egy döbbenetes meglepetés!

Ezek a filmek egyetlen filmhez sem foghatók!

Egy filmkedvelő se mulassza el ezt a kedvező alkalmat!

Harry Piel!

Harry Piel!

Hétfő, április 7-étől kezdődőleg az
Uránia-Mozgóban

Figyelem!

Figyelem!

Magyar film, magyar szereplőkkel!

Egy falusi kislány Pesten

Megkapó életkép 5 nagy felvonásban. Főszereplők: **Hollay Kamilla, Tanay Frigyes, Horváth Zoltán és Zilahi Pál.**

Egy messziance érdekes története

A
 mágnesok közeledése
 a demokráciához!

Ez a nagyon figyelemreméltó film indul **hétfő, április 7-ikétől**
a Select-Mozgóban

knak, akik vagy kész- onnal meg- ránytan a

ati valuták ban jelentő- ma így ala- gyar korona vájci frank 0-20, dollár , olasz lira

Berlin —, 840, Zürich adapest: 24,

730, márka sterling 815, 0, olasz lira 191, leugyel r korona 22,

125—125, 576-75—577, 1-50—31-50, 1707-5, Bu- 0, Bukarest

élet. Tancred szter hir sze- lasági tanács tervel szerint tleg azt a fel- gszabni, hogy llenében köte- . A gazdasági vak kivitelét

ása. Bukarest- zerint a pénz- ytak a bank- feletről, melyet ink szerint a kiadását, de k e kérdésben dig még nem ég folynak és bevonását vette

és. Ma délután ott a cluj vá-

alma nyílik egy özést végignéni. bval fognak kü- rtekben lesz be- ncium nemzeti ka- zentatív csapatba s III. toku szö- csapat fellátása: Kozovits (TAC), C), Zimmermann AAC), Szilágyi (NAC).

kontinentális re- sel, áprilisban né- 14—15-én Halle- én Hamburgban, bergben fog ját-

g közötti mérkö- sten. Zsák, Vogl III., Braun, Molnár,

ta hétfőn délután

ngorát es toki als meg a RÉTI T-ARS. batortermel bban itt szerezhetik be

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA
Vasárnap: Carmen.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA
Vasárnap délelőtt fél 11 órakor: Vizkereszt vagy amit akartok. Az irodalmi munkácsiklus 4-dik előadása. Mérsékelt helyárrakkal.
Délután 3 órakor: Bajadér. Kolbayval és Tolnayval. Mérsékelt helyárrakkal.
Este 8 órakor: A zöld istennő. — Harmadszor. Napibérlet 109. A.

Hétfő: A zöld istennő. Negyedszer. Napibérlet 110. B
Kedd: Hoffmann meséi. Napibérlet 111. C.
Szerda: Sultana. Operette újdonság 10-cdszer. Bérlet- szünetben.
Csütörtök: Denevér. Operette repriz új szereposztással. Premierbérlet 52.
Péntek: Tartuffe. Janovics Jenő színészi működésének 30-ik évfordulója. Bérlet-szünetben, felemelt helyárrakkal.
Szombat d. u. fél 3 órakor: Zsidónő. Operaelőadás mérsékelt helyárrakkal.
Szombat este fél 8 órakor: Részletek „Hamlet“-ből. „Bánk bán“ III. felvonása. „Faust“ első színe. Janovics Jenő színészi működésének 30-dik évfordulója. Felemelt helyárrakkal.
Vasárnap d. u. 3 órakor: Boccaccio. Mérsékelt árakkal.
Vasárnap este 8 órakor: Hazudik a muzikász. Ope- rette újdonság 13-szor. Új szereposztással. Napibérlet 112. A.
Hétfő: Diadalmas asszony. Operette újdonság 11-szer. Napibérlet 113. B.

MOZGÓK MŰSORA

Vasárnap, április 6.

Select-Mozgó: Epochális filmesemény! *Monna Vanna*. Nagytragédia a renaissance korából. Maer- terlinck örökbecsű csodaműve filmen. Főszerepben Paul Wegener Lyda Salmonova Olaf Fjörd és Lea Parry. A szezon egyik legnagyobb attrakciója.
Hétfő, április 7. *Falusi kislány Pesten*.

Uránia-Mozgó: *A sátán helytartója* (A testet öltött rémület). Nagystilű detektívdrama 7 felvo- násban. A legjobb Harry Piel filmek egyike. A villamos gépember a kriminalizmus szolgálatában. Minden egyes mozzanat egy-egy újabb meglepetés!
Hétfő, április 7. *A sátán helytartója*. (Pokol a földön.) Figyelem! *Harry Piel!*

Apolló-Mozgó: *A nép könnye*. Nagyszabású társadalmi dráma 2 részben és 11 felvonásban Paul Richefort regénye nyomán. Főszerepben Maciste egyetlen számbavehető riválisa, az óriás Galaor. Mindkét rész egyszerre.
Hétfő, apr. 7. *Sámson és az atléta tolvajnöje*.

Comunitatea Izraelită Aut. Orthodoxa Dej 74—924.

Árlejtési hirdetmény

A deji aut. orthodox izraelita hitközség ezennel nyilvános árlejtést hirdet a Dejen, a régi templom udvarán építendő rituális metszőcsarnok építési munkálataira.

Ajánlat tehető az egész munkára vagy pedig az egyes munkanemekre. Az írásbeli zárt ajánlatok ellátandók a következő felirattal: „Ajánlat a Dejen építendő rituális metszőcsarnok építési munkálataira.“ Az ajánlathoz mellékelendő mint bányapénz 16.000 lej, azaz tizenhatezer lej, vagy pedig ezen összegről szóló bankgarancia; részletmunkánál a megajánlott összeg 10%-a.

Az árlejtés határideje 1924. évi április hó 15. déli 12 óra. Ezen idő után érkező, ugyszintén szóbeli, sürgönyi vagy bányapénz nélküli ajánlatokat nem köteles a hitközség figyelembe venni.

A hitközség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között a vállalati összegre való tekintet nélkül válasszon.

A tervek, költségvetés és árlejtési feltételek a deji izraelita hitközség irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Dej, 1924. évi április hó 1-én.

Klein Nándor s. k. Rosenzweig Jakab s. k. hitk. jegyző hitk. elnök

Használjunk kizárolag PLANTOL

legjobb növényzsír, mert ez tiszta, egészséges és klados!

כשר של פסה
áru

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készül, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

Előírással
hitelesített űrmértékeket gyár!

GRÜNWALD JAKAB
bádógaruüzeme, Cluj-Kolozsvár, Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

MARX

email-, padló-, kocsi-, copal-, kertibutor- és kalplakkok minden színben

NÜRNBERGI V. P.

korong-, mintázó-, fényező-, marok-, vonalzó-, nyvező- és írőecsetek

Valamint firniss, zinckweiss, vegyi- és földfestékek elsőrangú minőségben érkeztek.

Áruink jó minőségéért szavatolunk

RADOS & CO. CLUJ
festéknagykereskedése, Calea R. Ferdinand 21. Telefon 692

Deutsch & Braun

textiláru nagykereskedés
Tg.-Murăș, Piata R. Ferdinand 52
Telefon 273

Zsák Zsineg Kötél

HAVAS DEZSŐ TIMISOARA

Husvétii של פסה szükségletét

u. m.: porcellán, üveg, evő- eszköz stb. a legolcsóbban

Kerekes Ernő Cluj
üveg- és porcellán nagyáru- házában szerezheti be.

Engros Detail
Telefonszám: 586.

Telefon- sz. 51. **LÁDAGYÁR** Flókiziet Egeres

Mindennemű ládákat és fadóbozókat összehuzegzett és sző- szedeti részben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakeskerkedés és ládagyár Cluj, Strada Cernauti (volt Kajántól-ut) 1 szám

Ami az ételnek a só,

az a kávénak a jó cikória pótkávé. Ha súlyt helyez arra, hogy kávéja izes, szép színű és kellemesen illatos legyen, úgy csak három csillagos Uhu cikóriakávé vegyen, mert ez a pótkávé van a legszebben örölve és pórkölve.

Kőbányai Polgári Serfőződe és Szent István Tápszerművek R.-T.

Szőlőoltvány
amerikai alanyvessző
garantált fajtisza kapható
Caspari Fr.-nél, Medgyes
Tessék írjegyzéket kérni!
Kappel Anzeige Sibiu

כשר של פסה

bor és szilvórium minden mennyiségben kapható

Hacker & Sternberg
cégnél Aradon

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barijii (volt Malom-utca) 4. Felveleteli helyek: Kos- suth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

„SIRPINOL“

legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: Tüdő- és hörgőhurut, köhögés, szamárköhögés és tuberkulozis ellen. Min- denki kérje háziorvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer- tára Reghinul-Sásesc

Figyelem a nagy vashid sarkáral

A címre figyeljen

Aranyat, platinát és drágaköveket a leg- magasabb árban be- váltok. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órák- ban, dísztárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár
Cluj, Calea Regeie Ferdinand 19. szám
Telefon Interurban 2—13 * Sürgönyc: juvaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászat arany és farrasztó * Arany, ezüst és platinabeváltás!

Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat.

Osak viszontelárusítóknak!

Öltönyök Raglánok Ulsterek

és a tavaszi divat összes újdonságai

Szántó & Komlós
férfi-, fiu- és gyermekruhatelepei

CLUJ
P. Unirii 14

ARAD Színházépület SATU-MARE Színházzal szemben

87/ 202 598

